

«RAT MORT, EEN ONVERGETELIJKE NACHT IN OOSTENDE».



Het bal «Rat Mort» op 29 februari 1936. «Une nuit à Versailles» was toen het thema. (Foto Anthony)

Op de rand van winter en lente grijpt op 7 maart 1987 het 91ste bal «Rat Mort» plaats in de Koningin der Badsteden. Een nacht om nooit meer te vergeten. Een gebeuren waardoor Oostende nu reeds bijna een eeuw lang internationale bekendheid geniet. In zijn genre van mondain gemaskerd bal is het één der belangrijkste ter wereld, die tevens kan bogen op een meer dan voorname traditie. Gegroeid uit het belle-epoquesfeer-verleden van het kuuroord «Oostende» is het bal «Rat Mort» alle roddels ten spijt een carnavalbal gebleven met klasse en allure.

Zij het dat er tegenwoordig ook openbaar meer mag dan vroeger. Topless wordt niet langer als shockerend ervaren, het masker verbergt immers het individuele. Een carnavalbalsfeer is er één van lol, geprikkelde zinnen, uitbundigheid, symboliek, glitter, glamour, creativiteit, melancholie, en zotte vrijheid.

Voor de meest origineel verkleeden, voor de allermooist gemaskerden worden elk jaar weer prachtige prijzen uitgereikt. Levendiger dan ooit zal het komende bal «Rat Mort» ditmaal in het teken staan van Istamboel.

91 jaar bal «Rat Mort», wij doken even in de archieven!

Eerste bal in 1870

Het bal «Rat Mort» is al die jaren onverdeeldbaar gebleven met de «Koninklijke Cercle Coecilia», de «Cercle Coecilia» werd te Oostende opgericht in het

jaar 1861. Ze had tot doel concerten, toneelopvoeringen en tentoonstellingen in te richten, om met de opbrengsten daarvan de nood te lenigen bij de minder beedeelden en ook bij de vissersbevolking die vaak in rouw werd gedompeld door het vergaan van vissersvaartuigen op zee. Elitair waren ze zeer zeker, maar ze deden veel goed voor de bevolking. Allicht ook omdat het hun plicht was.

De Cercle Coecilia richtte reeds elk jaar

«Carnaval in Rio» was het thema in 1982. Het bal Rat Mort werd een fantastische carnavaltraditie in Oostende.



een verkleed en gemaskerd bal in, maar het bleef aanvankelijk beperkt tot de leden zelf en hun dames. Een verkleed feestje zoals er in die tijd zoveel feesten gehouden werden waar de champagne vloeyde en de kaviaar met lepeltjes tegelijk gegeten werd. Men was er zedig-decadent en eerlijk-hypocriet omdat het toen ook zo hoorde te zijn. Het eerste bal gaat terug tot 28 februari 1870.

«Cercle offre le lundi 28 fevrier (1870) en son local, un grand bal masqué a ses membres, à l'occasion du Carnaval». Heel wat weg werd intussen afgelegd... In de winter van 1896 besloot een groep leden van de Cercle Coecilia een zogeheten studiereis te ondernemen naar de lichtstad Parijs.

Een studiereis? Veeleer een alibi om eens flink de bloemetjes buiten te zetten. Op zekere avond na een hele dag van intense studie(?) toog het mondaine Oostendse gezelschap naar het cabaret «Au Rat Mort». Menig champagneflles werd die nacht ontkurkt... de meisjes waren mooi en iedereen voelde zich goed in «Au Rat Mort».

Eens terug in Oostende, werd in de schoot van de Cercle Coecilia een cabaretgroep «Au Rat Mort» opgericht. In datzelfde jaar 1896 werd het eerste bal «Rat Mort» georganiseerd, niet alleen meer toegankelijk voor de leden, maar voor de hele Oostendse high-society en haar gasten van toen.

In de beginperiode greep het bal «Rat

Mort » plaats in de koninklijke Schouwburg, vanaf 1905 in het kursaalgebouw.

Thema's

Wat eens een clubbal was geweest groeide stilaan uit tot een groots en glorieus carnavalbal dat bekendheid verwierf tot in Londen, Wenen, Moskou, Parijs en Berlijn.

Het bal «Rat Mort» werd een traditie verbonden met het kuuroord, de badplaats, de badstad Oostende.

Belangrijk in de historie van het bal «Rat Mort» was het feit dat vanaf 1926 ieder jaar een nieuw thema werd bedacht om de deelnemers mede te inspireren om zich te verkleeden.

Thema's die de fantasie deden werken en waarop steeds weer prachtige decors werden en worden ontworpen. Een bekend decorontwerper van het bal Rat Mort was destijds Fernand Carton, thans is dat uiteraard Willy Bosschem.

Enkele thema's uit de lijst: 1926: Bal Villageois, 1927: Bal Suédois, 1929: Bal des Fleurs, 1932: Bal Japonais, 1936: Une nuit à Versailles, 1940: Sans Theme, 1947: Les Nations Unies, 1948: Mille Neuf Cent «1900», 1951: Au royaume de Neptune, 1954: Mille et une Nuits, 1955: La Belle Epoque, 1961: Une nuit en extrême Orient, 1965: Cleopatre à Rome, 1968: Carnaval sous les Tropiques, 1971: Les Masques de James Ensor, 1974: Carnaval à Bangkok, 1980: Le Rat en Croisière, 1984: Carnaval in Greece, 1985: Carnaval in Barbados en 1986: Carnaval in Egypte, dit jaar wordt het dus Carnaval in Turkije.

Een figuur die bij het organiseren van het bal «Rat Mort» vroeger een grote rol heeft gespeeld als lid van de Cercle Coecilia was de prins der schilderkunst James Ensor. Hij ontwierp zelf een paar keer de decors en schreef zelfs enkele sketches die op het «Rat Mort» werden opgevoerd.

Ieder jaar opnieuw komen zo'n 4.000 gasten dit unieke nachtelijke carnavalfeest bijwonen in Oostende. Ze komen daarvoor vanuit alle hoeken van het land en van ver daarbuiten. Gewoon omwille van die ongelooflijke sfeer... van jaar op jaar komen er opnieuw meer buitenlanders.

Het hoofddoel van al die pret blijft liefdadigheid. De integrale opbrengst gaat naar filantropische werken, wat ook hun politieke, filosofische of godsdienstige overtuigingen weze.

cw.

Voor inlichtingen:

P.T.O.

Feestpaleis - Wapenplein, 8400 Oostende
Tel.: 059/80.33.15 - 50.06.60 - 70.64.27.



Prachtige kostuums ook dat is 'RAT MORT'.

OMTRENT MASKERS, DODEN EN EROTIEK

Napoleon die danst met een Chinees meisje, gehuld in een goudkleurige jurk met opzij grenzeloos diepe splitten, Keizer Nero die zuinig nipt van zijn glas champagne Mumm, Ronald Reagan die staat te flirten met Matta Hari, Madonna die zich de charmes op de hals heeft gehaald van een Arabier en een Turkse buikdanseres die een wilde samba danst met een harlekijn.

Feest en dolle pret en toch is carnaval meer dan louter leute en plezier.

Het is evenzeer dood en erotiek en dat vertelt ons vooral de duistere geschiedenis van het masker.

Sinds de nevelen de tijds, nog voor Arthur geïnspireerd door de grote Merlijn verliefd werd op de blonde Gwynevere, bestaat het masker als een symbool dat vooral te maken heeft met het hierna-maals, met de geesten der gestorvenen.

In heel wat talen wordt voor masker en ziel, voor geest en spook trouwens één en hetzelfde woord gebruikt, namelijk het latijns woord «larva», wat zowel ziel als masker betekent. De Germanen gebruikten «Wallapauz» voor masker en ziel-van-de-gesneuvelde-in-de-strijd. Hoogduitsers spraken van scama voor schaduw en masker. En in het Indo-europees stond mascus voor dodenkleed of lijkwade.

Naargelang de evolutie maakte de mens maskers in de meest diverse materialen, gaande van steen, brons, ijzer, hout, schelpen, veren, leder tot gips, karton en plastic.

En uiteindelijk betekenen maskers niets anders dan het uitbeelden van de geest. Ook het zich verkleeden hoort daarbij. Wanneer een tovenaars, medicijnman, priesteres of gewone sterveling een masker droeg (draagt) verborg hij of zij hierachter zijn eigen bestaan om de ziel van een overledene te symboliseren.

Zo kon hij of zij ongestoord en ongestraft (in naam van de doden) ieder zijn zaligheid geven.

En zoals uit de psychologie blijkt zijn dood en liefdesdrift zeer nauw met elkaar verbonden, zodat maskers en carnaval ook zeer nauw verbonden zijn met die ietwat bevreedende sfeer van erotiek en melancholie.

Een zinneprikkende, begeesterende uitbundigheid, maar de kater komt nadien, tussen licht en duister, tussen winter en lente.

Die naam «Rat Mort» werd verduiveld goed gekozen.

cw.



Een onvergetelijke nacht in Oostende.